

Delavnica projekta Care4Climate ; sreda, 24. 4. 2024.

GOSPODARJENJE Z ZASEBNIMI GOZDOVI IN ZAGOTAVLJANJE PONORA OGLJIKA

RAZUMEVANJE IN UPRAVLJANJE VPLIVOV NA VEZAVO OGLJIKA V ZASEBNIH GOZDOVIH

- POGLED PREDSTAVNIKA SEKTORJA ZA GOZDARSTVO

Dr. Simon Polianšek
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Slovenija z 58 % pokritostjo z gozdovi in eno najvišjih lesnih zalog v EU predstavlja primer trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi. Temelji na praksah gojenja gozdov, kar povečuje raznovrstnost avtohtonih rastlinskih in živalskih vrst ter vzpostavlja biotsko ravnovesje med njimi.

V skladu z načrti za gospodarjenje z gozdovi je sonaravnost zagotovljena s:

- primernimi drevesnimi vrstami za določeno rastišče,
- naravnim pomlajevanjem,
- predpisano količino odmrlega lesa v višini vsaj 3 % lesne zaloge,
- neenakomerno starostno strukturo,
- trajno gozdno pokrovnostjo,
- podporo manjšinskim drevesnim vrstam,
- določanjem časovnih in prostorskih omejitev za gozdarske dejavnosti, kot tudi
- zagotavljanjem ravnotežja med gozdom in rastlinojedci,

kar skupaj z zagotavljanjem funkcij gozdov ter prostega dostopa usmerja lastnike gozdov (tj. več kot 400.000 lastnikov gozdov z povprečno velikostjo posestva 2,9 ha).

5. člen **Zakona o gozdovih** (ZG; Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE) določa, da se lastninska pravica na gozdovih izvršuje tako, da je zagotovljena njihova ekološka, socialna in proizvodna funkcija. **Lastnik gozda zato mora gospodariti z gozdovi v skladu s predpisi, z načrti za gospodarjenje in upravnimi akti, izdanimi po ZG.**

Gospodarjenje z gozdovi obsega opravljanje **varstvenih in gojitvenih ter vseh drugih del**, ki so potrebna za zagotavljanje ekoloških in socialnih funkcij gozdov, gradnjo in vzdrževanje gozdne infrastrukture, izkoriščanje in rabo gozdov ter razpolaganje z gozdovi.

8. člen ZG:

Z **načrti za gospodarjenje z gozdovi** se določijo pogoji za usklajeno rabo gozdov in poseganje v gozdove ter gozdni prostor, **potreben obseg gojenja in varstva gozdov, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja** ter pogoji za gospodarjenje z živalskim svetom.

OPIS GOZDA
GGO 4-GGO LJUBLJANA
GGE 64-LOGATEC (2019-2027)
Površina odseka: 32,69 ha

k.o. 2703-HRUŠKA, oddoba: L 10
Krajno ime: Zakortia

	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozd lok. skup.	Skupaj
Površina gozda (ha)	31,29	1,40		32,69
Po parcelah (ha)	30,42	2,29		32,71

I. STANJE GOZDA
Rastiščnogojitveni razred: DINARSKI JELOVO-BUKOVI GOZDOVI (OMPH.,CLEM.,HACQ.)

Rastišče: Nmr: 500m - 600m Pološaj: VZNOŽJE Relief: STOPNIČASTO
Lega: S Našlon: 10 st. Kamnit./skaln. 25% /45 %
Kammina: APNENE

Godine združbe			
ABIETI - FAGETUM DINARICUM CLEMATIDATOSUM - 65% ABIETI - FAGETUM DINARICUM DENTARIETOSUM - 35%			
Sestoji: Sest. je in bu. s posam. g. ja. sm. v obnovi; bu. deb. s posam. je; bu. drog. s prim. sm. s posam. g. ja. je; drog. sm. s posam. je. bu. mladi. bu. in sm.			
Ohranjenost:	OHRANJENI (do 30%)		
Lesna zaloga:	igl.: 120 m ³ /ha	list.: 87 m ³ /ha	skupaj: 207 m ³ /ha
Drevesne vrste:	Je-40%, Bu-25%, G.ja-17%, Sm-12%, (% od LZ)		
Mladoveje in podmladek:	Površina: 16,54ha	Bu. Sm. Je. G.ja. G.br. Gr. Ll.	
Tarif:	Sm-32, Je-32, Oi-28, Bu-30, Hr-30, Pi-30, Ti-28, Mi-28		
Spravlne razmere:	Način spravila: S TRAKTORJEM	Spr. razdalja: 350 m	Delež odp. pov: 80%
MLADOVJE	DROGOVNJAK	DEBELJAK	SESTOJ V OBNOVI
16%	4%	44%	36%
V354, V390,	V353, V389,	V350, V352,	V355,

Funkcije v odseku: HIDROLOŠKA 2, BIOTOPSKA 2, LESNOPROIZVODNA 1.
Gozdni habitatni tip: HT-91K0 - Iirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Kermonio-Fagion))

Ukrepi za optimizacijo ponorov ogljika v gozdovih in njihovo financiranje (Beguš in sod., 2023); Dokument za lastnike gozdov in druge deležnike, vključene v proces gospodarjenja z gozdovi

Ukrepi za optimizacijo ponorov ogljika v gozdovih

Ukrepi blaženja podnebnih sprememb

Povečanje produktivnosti gozdov

Povečevanje deleža odmrle lesne biomase

Povečevanje lesnih zalog in proizvodnih dob

Varovanje gozdnih tal

Povečanje količine skladiščenega ogljika v lesenih izdelkih

Nadomestitev uporabe fosilnih goriv

Ohranjanje ali povečevanje površine gozda

Povečevanje območij gozdov brez ukrepanja

Ukrepi prilagajanja gozdov na vplive podnebnih sprememb

Priporočila za vključitev ukrepov blaženja in prilagajanja na vplive podnebnih sprememb v nacionalno gozdarsko in podnebno politiko in zakonodajo (Beguš in sod., 2023):

- Pri gozdnogospodarskem načrtovanju bo potrebno dosledno izvajanje načrtovanih ukrepov
- Potrebna bo posodobitev zakonodaje, in sicer Nacionalnega gozdnega programa, Zakona o gozdovih,...
- **uvesti spodbude za lastnike**, ki gospodarijo z gozdovi v skladu z gozdnogospodarskimi načrti.,
- Varstvo gozdov zahteva strokovno in kadrovsko okrepitev področja gojenja in varstva v sklopu javne gozdarske službe.

In kako je v praksi?

Kot uspešno gospodarjenje z gozdom si lastniki in revirni predstavljajo različne načine upravljanja z gozdom vključno s pasivnim ohranjanjem posesti pa vse do opravljanja rednih sečenj in gojitvenih del. Pri gospodarjenju lastnike zavira predvsem pomanjkanje časa, težka dostopnost, nizke prodajne cene lesa in vreme, spodbuja pa jih dohodek iz gozda, veselje do dela (POGAČNIK, Brigita, 2017, Primerjava razlik v razumevanju uspešnosti gospodarjenja in funkcij gozda med lastniki gozdov in gozdarsko stroko v izbranih območjih zasebnih gozdov v Sloveniji [na spletu]. Magistrsko delo).

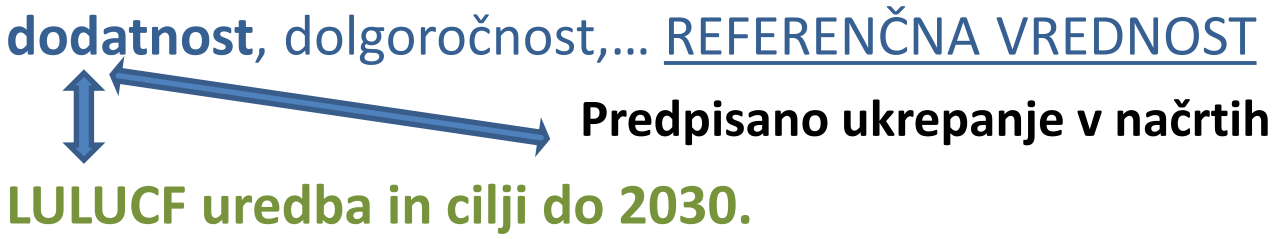
<https://www.google.com/imgres?q=picture%20of%20people%20with%20different%20opinions&imgurl=https%3A%2F2Facuoptimist.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2017%2F04%2Fcomic.jpg&imgrefurl=https%3A%2F2Facuoptimist.com%2F2017%2F04%2Feveryone-entitled-opinion%2F&docid=9gpE4tUjAhMM&thmid=zrEgckUecaM&vet=12aNUKEWjVZ31682FAUjMhDHZUOCaEQM3oECEUQAA..&w=1659&h=926&hcb=2&ved=2ahUKEvjVZ31682FAUjMhDHZUOCaEQM3oECEUQAA>

Več kot 90 % anketiranih meni, da so gozdovi hkrati pomembni za različne funkcije, 74 % javnosti podpira prost dostop v gozdove, 60 % pa pravico prebivalcev do nabiranja gozdnih sadežev. Največ anketiranih meni, da naj država nameni več sredstev za kolske funkcije. (SIMONČIČ, Tina in BONČINA, Andrej, 2018, Mnenje prebivalcev Slovenije o pomenu gozdov in gozdarstva. Acta Silvae et Ligni [na spletu]. 2018. Vol. 117, p. 17–34.)

MOL delavnica: Lastniki gozdov na Golovcu, kaj si želite na tem območju? Mestna občina Ljubljana kot vodilni partner in Zavod za gozdove Slovenije sodelujeta v mednarodnem projektu URBforDAN – upravljanje in raba urbanih gozdov kot naravne dediščine v podonavskih mestih. Cilj projekta je izboljšati upravljanje z urbanih gozdovi (<https://www.ljubljana.si/sl/aktualno/lastniki-gozdov-na-golovcu-kaj-si-zelite-na-tem-obmocju/>).

Direktiva o certificiranju ogljika ima za cilj vzpostaviti na ravni EU enotni, prostovoljni sistem certificiranja za dejavnosti odstranjevanja ogljika in druge dejavnosti, povezane s zajemanjem in shranjevanjem CO2 iz ozračja (npr. obnova gozdov).

Kriteriji;

shutterstock.com - 386649469

Pri obračunu ponora/emisij se mora izkazati **dodatnost** ponora, torej se lahko certificira dejavnosti, ki so nad običajnimi, predpisanimi- **nad referenčno vrednostjo**. Ob predpisanih aktivnostih v načrtih ostane slovenskim lastnikom malo možnosti izboljšanja; npr.:

- večji delež puščene odmrle lesne biomase,
- hitrejša obnova po ujmi,
- manjši posek od načrtovanega,
- puščanje prihranjencev
- puščanje sestoja naravnemu razvoju...

Ob sestanku z Evropsko komisijo, ob usklajevanju stališč, ter znotraj imenovane strokovne delovne skupine (**Carbon Removals Expert Group**), ki pripravlja metodologijo, je potrebno za Slovenijo znotraj gozdarskih aktivnosti doseči ugodno **referenčno vrednost**, ki pa bo:

- standardizirana za primerljive dejavnosti v podobnih družbenih, gospodarskih, okoljskih in tehnoloških okoliščinah ter geografskih lokacijah, in
- skladna z EU zakonodajo, strategijami in načrti (SKP, NEPN, ...).

Ključna naša izhodišča pa so tudi, da:

- novi sistemi ne smejo obremeniti javne gozdarske službe,
- morajo biti privlačni za lastnike gozdov in
- morajo upoštevati/omogočiti izvajanje vseh predpisanih varstvenih del (sanitarna sečnja, ki jo predpiše ZGS).

Priložnost za e-gozdarstvo iz okvirja NOO, Digozd, Digigozd, gozdnega monitoringa?

Kaj pa omejitve/priložnosti iz naslova varstva biodiverzitete, obnove narave?

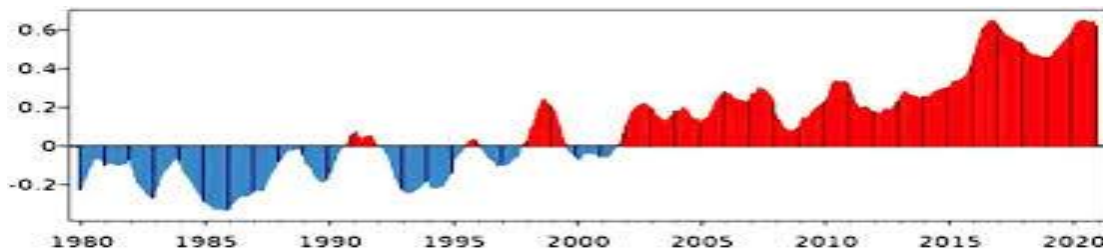
Lesna zaloga (LZ) gozda (v m³/ha)	Igljanci	189	Listavci	122	Skupaj	310			
Letni prirastek (m³/ha/leto)	Igljanci	5,41	Listavci	3,37	Skupaj	8,78			
Delež posameznih drevesnih vrst (v % od LZ)									
Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali igljavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Drugi trdi listavci	Mehki listavci
7	54	0	0	0	25	0	14	0	0
Mladovje in pomladek							Površina (ha)	0,35	
Drevesna sestava pomladka:									
II. NAČRTOVANI UKREPI:									
Smernice za gospodarjenje z gozdom (v % površine):							NEGA DEBELJAKA	100	
Letni možni posek (v m³/leto)	Igljanci	5,26	Listavci	3,69	Skupaj	8,95			
III. PODATKI O PRISTOJNI ORGANIZACIJSKI ENOTI ZAVODA ZA GOZDOVE SLOVENIJE:									
Območna enota	Ljubljana	Krajevna enota	Logatec						
Gozdni revir	Hotedščica	Naslov	Tržaška 19A						
Revirni gozdar	Cernič Egidija	Telefon	01 754 12 76						

The screenshot shows the 'Forest data viewer' interface. It features a map of Slovenia with various data layers overlaid. The layers include: Forest stands, Forest compartments, Forest status, Management areas, Information areas, Forest reserves, Protective forests, Risk of forest fire, Forest reserves, Natura 2000 sites, Status of forest land, Preliminary areas, Ecological functions of forests, Social functions of forests, Production functions of forests, Area affected by calamity, bark beetles and wind, and Cartographic base. The interface also includes a search bar, a legend, and a scale of 1:100000.

Kaj pa v prihodnjih desetletjih?

Dodatek okoljskemu poročilu za presojo sprejemljivosti izvedbe 14 območnih GGN za obdobje 2021–2030 na varovana območja:

„Zlasti pri sanaciji ujm se lahko v manjšem obsegu poskusi tudi z **vnosom primernih avtohtonih drevesnih vrst, ki niso prisotne v območju, njihove rastiščne zahteve pa so skladne z napovedanimi spremembami rastiščnih pogojev zaradi podnebnih sprememb in z vnosom primernih **tujerodnih vrst****, kot sta črni oreh in ameriška duglazija, ki so se v določenem okolju izkazale kot uspešne in nimajo invazivnega značaja.“

DOLGOROČNA PODNEBNA STRATEGIJA SLOVENIJE DO LETA 2050

JAVNA PREDSTAVITEV
18. SEPTEMBER 2020

#PRILOŽNOST #IZVEDLJIVOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Kanada, 2012:

Assisted Migration

Catherine Ste-Marie, Climate Change Research Coordinator
Canadian Forest Service
FACoP Webinar – October 16, 2012

Delavnica projekta Care4Climate ; sreda, 24. 4. 2024.

HVALA ZA POZORNOST

Dr. Simon Poljanšek

Direktorat za gozdarstvo in lovstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

